№ 213. Piątek 18. Września 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

(Z urzędowej części Gazety wiedeńskiej.)

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem pismem gabinetowem z 31go lipca r. b. nadać najłaskawiej biskupowi z Fünfkirchen imx. *Jerzemu Girk* i biskupowi z Rosenau imx. *Szczepanowi Kollarcsik*, jako też biskupowi z Neusohl imx. *Szczepanowi Moyses* godność rzeczywistych tajnych radzców z opuszczeniem taxy.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 1. września r. b. nadać najłaskawiej c. k. radzcy nadwornemu i ministeryalnemu przy ministerstwie ces. domu i spraw zewnętrznych *Ludwikowi*, *Maxymilianowi Biegeleben* godność rzeczywistego tajnego radzcy z opuszczeniem taxy.

Jego c. k. Apost. Mość raczył najwyższem postanowieniem z 5. września r. b. mianować najłaskawiej powołanego do udziału w sejmie siedmiogrodzkim radzcę gubernialnego *Gustawa Groisz* prezydentem, a deputowanych radzcę gubernialnego *Jana Aldulean* i radzcę gubernialnego *Fryderyka Kirchner* wiceprezydentami tego sejmu.

Część nieurzędowa.

Lwów, 18. września.

Sprawa członka Rady państwa, p. Rogawskiego, jest dotąd ciągle jeszcze prawie głównym przedmiotem rozpraw dziennikarskich. Złożony do zbadania tej sprawy wydział odbył już 16go wieczorem przeszło czterogodzinne posiedzenie. Ministrowi Mecsery i Hein udzielili mu, jak donosi *Botschafter*, obszernych wyjaśnień, i przedłożyli odnośne dokumenta, które wymieniają mnóstwo osób, i przeto nie mogą być w żaden sposób ogłoszone. Sądzono przeto, że naznaczone na wczoraj posiedzenie izby, przypuściwszy, że wydział byłby już w stanie złożyć swoje sprawozdanie, odbędzie się przy drzwiach zamkniętych. Członkowie wydziału zobowiązali się zachować jak najściślej w tajemnicy te dokumenta i rozprawy. Uchwały nie powzięto żadnej jeszcze na tem posiedzeniu; dopiero nazajutrz (17go) miano przystąpić do dyskusyi. Prezydentem wydziału jest Dr. Waser, a sekretarzem Dr. van der Strass. — Zaś *Jener. Kor.* donosi w tej samej sprawie, że z powodu wniesionego do ministerstwa sprawiedliwości żądania lwowskiego sądu krajowego, by mu dozwolono zatrzymać deputowanego Rogawskiego za zbrodnię stanu pod aresztem, postanowił odnośny wydział wstrzymać się tak długo z powzięciem stanowczej uchwały w tym względzie, dopokąd nie zostanie mu udzielonem umotywowanie tego żądania.

Odpowiedź Króla pruskiego na zbiorowe pismo Książąt niemieckich nienadeszła jesze — jak donosi *Bothschafter* po dzień 15. b. m. Natomiast powrócił p. Latour już dawno do Wiednia, gdyż niemiał polecenia czekać, jeźliby odpowiedź królewska przez dłuższy czas się przewlekała i inną drogą do Wiednia nadesłaną została.

W sprawie duńsko-niemieckiej przywiązuje *Memorial diplomatique* wiarę do pogłoski, podług której miał hrabia Rechberg przesłać niedawno rządowi duńskiemu nowe oświadczenia i proponować konferencyę między Danią, Austryą i Prusami. Na to oświadcza jednak, *Jener. Kor.* co następuje: „O ile nam wiadomo, nierobiono ze strony gabinetu austryackiego w najnowszym czasie żadnych w ogóle przedstawień, i niemylimy się pewno twierdząc, że pogłoska, o której wspomina *Memorial diplomatique*, jest zupełnie bezzasadna. Projekt pośrednictwa ku odwróceniu uchwalonej exekucyi związkowej, niemógłby już przy teraźniejszym stanie tej sprawy wyjść ze strony niemieckiej.

Na rozległej widowni powstania polskiego nie zaszła już od kilku dni żadna nowa walka i niektórzy korespondenci dzienników zagranicznych, czerpią już ztąd przekonanie, że upadek powstania jest już niedaleki. Tak między innemi utrzymuje korespondent *Vaterlanda* z Kowna pod dniem 13go bież. mies., że pomimo sprzecznych doniesień dzienników liberalnych powstanie na Litwie i w ościennych powiatach Królestwa jest już na schyłku, a na dowód tego twierdzenia przytacza, że w ciągu zeszłego tygodnia kilka zbrojnych oddziałów powstańczych, między tymi najznaczniejszy z 30 ludzi, poddały się dobrowolnie wojsku rosyjskiemu. Wiadomość tego doniesienia może jednak ocenić z łatwością każdy, kto wie, jaki los czeka powstańców, dostających się w ręce wojska rosyjskiego. Podobnież też wróżą bliski koniec powstania urzędowe dzienniki pruskie, popierając domysły swoje tem, że od niejakiegoś czasu ustały już wyprawy ochotników z Poznańskiego do Królestwa.

Odpowiedź rosyjska na ostatnią notę gabinetu francuzkiego, jak donosi *Jener. Kor.*, dopiero dnia 14go b. m. po południu doręczoną została p. Drouyn de Lhuys. Przyczyną spóźnienia miało być, jak zapewniają, to, że w ostatecznej chwili wyrzucono cały ustęp z dokumentu, i zastąpiono innym w duchu pokojowym i pojednawczym, na to spuszczają się przyjaciele księcia Gorczakowa przebywający w Paryżu, którzy mają wszelką nadzieję, że nota będzie stosunkowo bardzo dobrze przyjęta. W odpowiedzi na memoryał francuzki załączono do noty rosyjskiej kilkoarkuszowy kontrmemoryał, który ma wyczerpywać przedmiot ze strony polityczno-teoretycznej, i zamyka dyplomatyczną wymianę zdań. Ciało prawodawcze będzie zwołane na dzień 5. listopada, i zajmie się budżetem na r. 1864, nad którym teraz pracują w ministerstwie finansów. Wiedeńskie korespondencye do niemieckich dzienników donoszą, że p. Debrauz, znany publicysta, został przeznaczony na reprezentanta Mexyku przy dworze francuzkim. Bez względu na okoliczność, że ta wiadomość z wielu powodów wydaje się być przedwczesną, korespondent paryzki *Jener. Kor.* utrzymuje, że p. Debrauz nie byłby skłonnym do takiej misyi urzędowej.

Co do przytrzymanego parostatku „Florida“ powiada *Monitor francuzki* z 16. b. m., że nie jest to zwyczajny okręt korsarski, lecz stanowi część marynarki wojennej skonfederowanych stanów Ameryki północnej, jak to poświadczają jego papiery.

Telegram *nowojorski* z 7. września zapewnia, że konzul amerykański w Frankfurcie zatknął na własną odpowiedzialność banderę mexykańską. — Z teatru wojny donoszą, że jenerał Burnside obsadził Kingstown w Tennessee. Jenerał Steel wyparł separatystów z Konsas. — Okręta pancerne unionistów uszkodziły mocno forty Sunter, Wagner i Moultrie. Gubernatorowie z Kentucky oświadczyli się w swoim adresie przeciw uzbrojeniu Murzynów a za porozumieniem się na podstawie konstytucyi.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 16. września. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Jego Mość Cesarz udzielał wczoraj posłuchania i przyjmował także kilka deputacyi.

Wielki Książę rosyjski *Konstanty* ofiarował podczas ostatniego pobytu swego w Wiedniu kwotę 100 dukatów na ubogich miasta Wiednia.

(W sprawie projektowanej powszechnej wystawy przemysłowej w Wiedniu) otrzymała wiedeńska rada gminna reskrypt Jego Excel. ministra handlu z oznajmieniem, że obrady względem tej wystawy postąpiły już tak dalece, iż mogą władzom kontroli nastręczyć stosowny materyał. Ma być teraz zarządzone utworzenie komitetu organizacyjnego, złożonego z członków ministerstwa stanu, finansów i handlu, z reprezentantów gminy, izby handlowej i przemysłowej i ze znawców w zawodzie architektonicznym. Minister uprasza przeto gminę o wymienienie stosownych radzców gminy, wyrażając przytem zdanie, że najstosowniejszem do tego byłby może istniejący już w łonie gminy komitet do spraw tej wystawy. Pierwsze posiedzenie wyż wspomnionego komitetu miało się już odbyć 16go b. m.

(Taxa uwolnienia od służby wojskowej na rok 1864.) Ministerstwo wojny, ministerstwo finansów, kr. węgierska, siedmiogrodzka i kroacko-slawońsko-dalmatyńska kancelarya nadworna ustanowiły spólną uchwałą taxę uwolnienia od służby wojskowej na rok 1864, na 1200 zł. w. a.

(Do sprawy reformy związkowej) donoszą dziennikowi *Botschafter* z Frankfurtu, że odpowiedź pruskiego gabinetu, jakkol-

wiek wypadłaby ona, nie wywrze żadnego wpływu tamującego na przeprowadzenie aktu reformy. Rządy powzięły stale zamiar zwołać spiesznie związkowe zgromadzenie deputowanych, a p. Beust objawił jeszcze podczas ostatniej bytności swojej w Wiedniu opinię rządu saskiego w tym duchu. Podług tego doniesienia — powiada *Jener. Kor.* — możnaby tedy uważać za rzecz niewątpliwą, że postanowiono nieodzownie zwołać na przyszły rok związkowe zgromadzenie deputowanych do Frankfurtu. Naród niemiecki żąda czynów. Dzieło Książąt musi się stać żywą prawdą. Potrzeba utrzymać przekonanie, że idzie na prawdę o urzeczywistnienie i rozwój nowej konstytucyi, i że żaden choćby najpotężniejszy opór nie zdoła odjąć ludowi niemieckiemu szacownych skarbów narodowego i politycznego życia.

(Depesza hr. Rechberga do hr. Thuna w Petersburgu, datowana z Wiednia dnia 12. sierpnia 1863.)

Znany jest już Panu tekst depeszy księcia Gorczakowa, którą odczytał mi p. Balabine z doręczeniem odpisu na dniu 17. lipca r. b. Jak to podałem panu do wiadomości, ubolewa mocno rząd cesarski, że Rosya nie odpowiedziała w zaspakajający sposób na przedstawienia, jakie czyniła Austrya spólnie z Francyą i Anglią w Petersburgu.

Istotnie bowiem zgadza się książę Gorczakow tylko wątpliwie na sześć punktów, zaproponowanych jako podstawę do układów. Zaprzecza on, by mogło być stosownem niezwłoczne przystąpienie do ich użycia przed zupełnem przywróceniem materyalnego porządku. Pan wicekanclerz sądzi, jak się zdaje, że sama dyskusya o tych podstawach mogłaby utrudnić przeprowadzenie środków, jakich użył rząd dla przywrócenia władzy swojej w Polsce. Nadto nadałoby spółdziałanie mocarstw mającym powziąść się uchwałom cechę mieszania się w wewnętrzne sprawy Rosyi, czego niemógłby dopuścić gabinet petersburski. Rząd rosyjski wzbrania się przeto przyjąć konferencyę ośmiu mocarstw, które podpisały akt kongresu wiedeńskiego. Pomijając bowiem zupełnie wspomniane w tym akcie powszechne zasady, zezwoliłyby rząd rosyjski tylko na bezpośrednie porozumienie między dworami Austryi i Prus, by każde z nich mogło położenie swoich prowincyi polskich, na które rozciągają się stypulacye z roku 1815, pogodzić z wymaganiem teraźniejszości i postępem czasu. Książę Gorczaków zwracał prócz tego naszą uwagę na to, że ten sposób postępowania odpowiadałby tokowi układów z roku 1815.

Cesarski rząd musi oświadczyć, że we większej części tych punktów jest on innego zdania niż rząd rosyjski. Najprzód uważamy przeciwnie za rzecz bardzo naglącą, przystąpić jak najprędzej do dzieła pojednania tak potrzebnego w interesie powszechnym. Robiąc użytek z szczerej i bezinteresownej pomocy, jaką Rosyi ofiarują Austrya, Francya i Anglia, zapewniłyby sobie dwór rosyjski najpotężniejszy środek, by w Polsce zjednać przewagę ideom umiarkowania, a tym samem położyć fundamenta trwałego pokoju. Być może, że organa partyi skrajnych odrzucają program zalecany przez trzy mocarstwa jako niedostateczny. Ale mylnem byłoby mniemanie, że w takim razie tylko dwie partye stoją naprzeciw siebie: z jednej strony rząd, który zajmuje się przytłumieniem powstania, a z drugiej naczelnicy powstańców, którzy podniecają nieład i stawiają przesadne żądania. Za obrębem obudwu tych obozów znajduje się liczna, chwiejna masa, któraby zostałaby zadowoloną ujrzawszy bezpieczeństwo osób i własności pod opieką sprawiedliwej i dobroczynnej administracyi. Gdyby Rosya pozyskała zaufanie tej części ludności, uczyniłaby znaczny krok ku uspokojeniu kraju.

Książę Gorczakow wymienia jako jedną z głównych przeszkód każdej próby pojednania moralną otuchę, jaką czerpią najniedorzeczniejsze usiłowania powstańców z nadziei czynnej interwencyi z zewnątrz. Prawda, że wypadki w Polsce obudziły żywą sympatyę w Europie. Ta sympatya objawiła się prawie we wszystkich państwach, gdzie istnieje reprezentacya narodowa. Takie manifestacye jednak, nawet w połączeniu z materyalną pomocą, jaką pomimo ścisłego dozoru rządów mogli otrzymać powstańcy z państw ościennych, nie stanowią bynajmniej jedynej przeszkody przywrócenia porządku w Polsce. Jeżeli powstanie, jak powiada książę Gorczakow, skoncentrowało wszystkie swoje usiłowania w Królestwie Polskiem, pochodzi to ztąd, iż znalazło ono tam także pomyślny grunt, gdzie mu przyszło z łatwością obudzić słuszne zażalenia, i gdzie istniały powody do niechęci, które właśnie radziliśmy usunąć. Gdyby dwór rosyjski był więcej szanował zobowiązania, jakie przyjął na siebie w latach 1772 i 1815 ku utrzymaniu wolności wyznania i narodowych instytucyi, nie byłyby zewnętrzne podniety tak łatwo wywołały te zaburzenia, których częste ponawianie się niepokoi nie bez powodu ościenne państwa i całą Europę.

Również nie pojmujemy dokładnie zarzutów, jakie przytacza książę Gorczakow przeciw zebraniu się formalnej konferencyi, któraby była powołaną naradzać się nad sprawami polskiemi.

Skoro gabinet petersburski przyznaje, że inne mocarstwa mają prawo wykładać znaczenie pewnych stypulacyi, odnoszących się do Królestwa Polskiego, przyznaje on tem samym owym mocarstwom także pośrednio prawo badania, co wiedzie je do tego, iż muszą objawić swoje zdanie o wykonanie środków, które są tylko bezpośrednią konkluzyą tych stypulacyi. (D. n.)

(Posiedzenie izby deputowanych z d. 15. września.)

Na ławie ministeryalnej: Rechberg, Schmerling, Mecsery, Lasser, Hein, Burger.

Po odczytaniu protokołu, Difnico deputowany z Dalmacyi składa przyrzeczenie.

Prezydent oznajmia o śmierci deputowanego Dra Zitki. Izba powstaje z miejsc na znak żałoby.

Prezydent odczytuje odezwę deputowanego hr. Dzieduszyckiego ze Lwowa, który donosi, że jadąc przez plac Ferdynanda we Lwowie został przytrzymany, aresztowany i odstawiony do dyrekcyi Policyi. Pomimo wylegitymowania się, że jest deputowanym rady państwa, zrewidowano jego powóz, poczem uwolniono go nie znalazłszy nic podejrzanego. Na jego żądanie komisarz policyi Sorgenfrei potwierdził pisemnie ten wypadek. Podając to wydarzenie wysokiemu ministerstwu do wiadomości, prosi aby zarządzono ścisłe śledztwo przeciw takiemu postępowaniu przeciwnemu ustawom i konstytucyi. Prezydent oznajmia, że zakomunikował tę odezwę ministrowi policyi, i tenże przyrzekł mu załatwić rzecz pisemnie.

Hr. Potocki zastrzega sobie na później, postawić wniosek w tej sprawie.

Następuje odczyt osnowy świeżych przedmiotów, odnoszących się powiększej części do finansów, i podczas odroczenia przekazanych wydziałowi finansowemu.

Rozdają sprawozdanie wydziału o konsensach do małżeństwa.

Minister stanu Schmerling oznajmia, że ma odpowiedzieć na dwie interpelacye. Pierwsza odnosi się do wydarzeń w górnej Austryi co do poboru należytości od akatolików na rzecz plebanów i proboszczów katolickich, druga zaś, wniesiona przez deputowanego Cupra i jego towarzyszy odnosi się do zmiany środków, które przez rząd użyte zostały z przyczyny rozdzielania podwyższonych opłat szkolnych na gymnazyach, pomiędzy profesorów. Co do pierwszej interpelacyi, oświadcza, że według doniesienia ze strony Namiestnictwa w górnej Austryi, od czasu ogłoszenia patentu z 8go kwietnia 1861 wydarzyły się tylko cztery wypadki, w których katoliccy duchowni i nauczyciele szkolni mieli pretensye, że ewangieliccy członkowie gminy odmawiali im należytości. Wpierwszym wypadku przekonała się władza, że należytość była na posiadłości zahypotekowana, w drugim chodziło o wypłatę, do której gmina wyraźnie się zobowiązała. Pozostałe dwa wypadki w drodze apelacyi dostały się do ministerstwa stanu, które przyszło do przekonania, że zakwestyonowane należytości należały do tej kategoryi, która według postanowień patentu z 8. kwietnia 1861, nie przestaje ciężeć na wyznawcach ewangielickich. Zaprzeczyć więc wypada twierdzeniu, że w górnej Austryi należytości w naturaliach przypadające dla duchownych katolickich egzekwowane są od ewangielików przez c. k. władze nawet wtedy, gdy prawa do tego nie są ani zaintabulowane, ani zabezpieczone osobnem zobowiązaniem gminy. Ponieważ w obec wspomnianego patentu, nie można postępować inaczej, tedy nie ma powodu wydawać osobne rozporządzenia. Jeżeli zresztą, który z ewangielików widzi się pokrzywdzonym przez jakoweś pretensye katolickich księży lub nauczycieli szkolnych, wolno mu szukać sprawiedliwości u władz cesarskich.

Co do drugiej interpelacyi oświadcza: Gdy komisya złożona powiększej części z pedagogów naradzała się nad kwestyą jakim sposobem, czy możnaby podwyższyć pensye nauczycieli gimnazyalnych nie narażając skarbu państwa na wydatki, i gdy orzeczono, że to nastąpić może przez podwyższenie opłaty szkolnej, zastanawiano się następnie w jaki sposób dochód ztąd powstały obrócić na rzecz profesorów. Jednogłośnie sprzeciwiano się aby z nadwyżki opłaty szkolnej utworzony został fundusz, ponieważ tym sposobem byłby chybiony cały charakter tego środka, i wyszłoby na to, że właściwi profesorowie otrzymują dodatek do pensyi, a tego nie zamierzano, i nie byłoby to nawet w interesie profesorów, ponieważ ograniczyłoby na przyszłość kwestyę uregulowania i prawdopodobnie uchyliłoby podwyższenie ze środków państwa.

Trzymano się tej myśli, że z podwyższenia powinien przedewszystkiem korzystać ten, co jest jego przyczyną, że zatem nauczycielom tego gymnazyum, w którem liczba uczniów, a tem samem opłata szkolna jest znaczniejszą, należy się wynagrodzenie za nierównie większy ciężar w pracy. Z tego powodu uchwalono dochód z podwyższenia opłaty szkolnej przy pewnem gymnazyum przeznaczyć dla nauczycieli tegoż gymnazyum. Chodziło także o to czy wszyscy nauczyciele mają z podwyższenia korzystać; orzeczono, że nie, ponieważ kwota przypadająca na każdego nauczyciela byłaby zbyt mała, i ponieważ osądzono, że słuszniejsza jest, tym dochodu przysporzyć, którzy już dłuższy czas pracują w zawodzie nauczycielskim. Jednakowoż co do tego ministeryum otrzymało od Najjaśniejszego Pana upoważnienie, w pewnych wyjątkowych razach wprowadzić modyfikacyę w tym względzie, jeżeli jak to się często zdarza, większa część nauczycieli ma równą liczbę lat służby, iż niesłusznem mogłoby się wydawać, aby tylko niektórzy korzystali z podwyższenia.

Co do dalszej części interpelacyi oświadcza pan minister, że porównanie nauczycieli szkół realnych z gymnazyalnymi, co do rangi, już de facto istnieje, ale kwestya porównania ich co do pensyi nie mogła być dotąd rozstrzygnięta lecz jest przedmiotem dyskusyi.

Izba przystępuje do porządku dziennego. Na porządku stoi rozprawa względem aresztowania deputowanego rady państwa Karola Rogawskiego.

Prezydent odczytuje odezwę lwowskiego krajowego sądu karnego do prezypyum izby deputowanych, w której oznajmia, że wskutek uchwały tegoż sądu deputowany Rogawski, obwiniony o zbro-

dnię zaburzenia spokojności publicznej według §. 66. został tymczasowo przytrzymany na zasadzie §. 51 lit. a) i c) pr. k. i §. 2 ustawy o nietykalności, ponieważ jako członek istniejącego w Galicyi komitetu rewolucyjnego został ujęty na gorącym uczynku. Lwowski sąd krajowy oznajmia dalej, że o bliższych szczegółach zawiadomił p. ministra sprawiedliwości.

Prezydent oświadcza, że prosił p. ministra sprawiedliwości o zakomunikowanie tych szczegółów i tenże przyrzekł przedłożyć je radzie państwa jednakowoż pod warunkiem zachowania tajemnicy ze względu na bezpieczeństwo państwa.

Minister Hein oznajmia, że wczoraj otrzymał reskrypt lwowskiego sądu krajowego, w którym tenże donosi mu, że w skutek uchwały z 11. b. m. przeciw Karolowi Rogawskiemu zarządzone zostało śledztwo o zbrodnię stanu na zasadzie §. 58. lit. c). Następuje odczyt odezwy Rogawskiego w języku polskim i tłumaczeniu niemieckim. W tej odezwie dep. Rogawski użala się, że aresztowano go, i odwieziono do domu karnego w Krakowie, i twierdzi, że nie był ujęty na gorącym uczynku żadnej zbrodni, i nie mógł być ujętym, ponieważ w ostatnich trzech tygodniach nie wyjeżdżał z domu. Oddaje swoją sprawę opiece izby, i prosi o sprawiedliwe ocenienie bez względu na jego osobę, ale z uwzględnieniem godności ustaw.

Prezydent proponuje wybrać wydział z dziewięciu członków z całej izby, i dla zachowania tajemnicy zaniechać drukowania sprawozdania wydziału. Wniosek ten został przyjęty poczem na propozycyę hr. Potockiego uchwalono temuż samemu wydziałowi przekazać policyjne przytrzymanie hr. Dzieduszyckiego do zbadania i zdania sprawy.

Minister policyi Mecsery oznajmia, że gotów dać wydziałowi wybrać się mającemu potrzebne objaśnienia. Wybór wydziału odbywa się imiennie. Z 137 głosujących wybrani zostali: Herbst 131, Mühlfeld 128, Mende i Van der Strass każdy 101, Waser 96, Grocholski 85, Pražak 83, Berger 79, Rechbauer 73 głosami.

Prezydent podaje jeszcze do wiadomości, że nadesłano mu wniosek podpisany przez Skenego i przeszło 80 deputowanych tej treści:

Wszystkie austryackie wybrzeża i miasta, z wyjątkiem Dalmacyi, mają być wciągnięte do austryackiego terytoryum celnego. Ministeryum wezwać należy, aby na najbliższej sesyi rady państwa przedłożyło projekt z oznaczeniem terminu tego wcielenia, i wyszczególnieniem środków, aby przez założenie składów wolnych od opłaty, uczynione było zadość potrzebom handlu i żeglugi.

Minister Hein wyraża życzenie, aby pierwsze posiedzenie wybranego wydziału odbyło się w takim czasie, aby ministrowie mogli być obecni. (Dziś rada ministeryalna). Posiedzenie zamknięto o godzinie 1. Przyszłe posiedzenie we czwartek.

Francya.

Paryż, 14. września. *(Uspokojenie się giełdy. — Odpowiedź rosyjska. — Wyjazd księcia Metternicha. — Persigny.)* — Jak donosi *Indep. belge* ucichły już w Paryżu wszelkie niepokojące i niedorzeczne pogłoski, i tak koła polityczne jak i giełda uspokoiły się już zupełnie, a natomiast oczekują wszyscy z niecierpliwością odpowiedzi księcia Gorczakowa na ostatnią notę pana Drouyn de Lhuys. Odpowiedź ta, powiada *Indep. belge* nadeszła wczoraj po południu do ambasady rosyjskiej, a dziś została doręczona ministrowi spraw zewnętrznych. Zdaje się więc, że wkrótce już ogłosi ją *Monitor* równocześnie z dokumentem, na który została wydana. *Memorial diplomatique* donosi co do tej odpowiedzi, że dołączony jest do niej memoryał, w którym książę Gorczakow rozpisuje się o właściwej doniosłości postanowień traktatowych z r. 1815 w odpowiedzi na załączony do depeszy francuzkiej memoryał pana Drouyn de Lhuys. Dziennik ten sądzi jednakże, że księciu Gorczakowi nieuda się zachwiać przekonania któregokolwiek z trzech mocarstw. Ale zdaniem jego będzie skutek tej odpowiedzi taki, że teraz będą przez jakiś czas milczeć obie strony, dopokąd wypadki niezmienią same teraźniejszego stanu rzeczy.

C. k. poseł austryacki książę Metternich odjechał z Paryża w piątek udając się na jakiś czas do dóbr swoich w Czechach. Przed odjazdem miał jeszcze książę posłuchanie u Cesarza Napoleona. Urlop jego potrwa jak słychać aż do powrotu Cesarza z Biarritz do Paryża.

Cesarz Napoleon mianował hrabię Persigny podobnie jak panów Morny, Pelisier i Mac-Mahon księciem. Odnoszący się do tego dekret powiada: „Pragnąc hrabiemu Persigny, tajnemu radzcy, senatorowi i t. d. dać dowód naszej życzliwości za położone przez niego zasługi dla państwa i za jego przywiązanie do naszej osoby, postanowiliśmy nadać mu tytuł księcia, który ma przechodzić w prostej linii na każdego pierworodnego syna.“ Hrabia Persigny położył rzeczywiście wielkie zasługi dla osoby Napoleona III. i zasłużył tem bardziej na nagrodę, iż nawet przeciwnicy jego oddają sprawiedliwość prawości i bezinteresowności jego charakteru. Tym sposobem jednak tworzy Cesarz powoli wbrew zasadom z r. 1789 nową szlachtę francuzką.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 15. września. *(Ogłoszenie policyjne.)* Warszawski oberpolicmajster podaje do powszechnej wiadomości, że od dnia 24. b. m. paszporta udzielane będą tylko tym osobom, które przynajmniej tygodniem wprzód, należne od nich podatki skarbowe i miejskie uiszczą.

(Doniesienie o powstaniu.) *Dziennik Powsz* podaje z raportów wojskowych następujące szczegóły o zrabowaniu przez powstańców księdza Gnutkiewicza w Piekoszowy: W nocy z 18. na 19. sierpnia pułkownik Szulmann w tej wsi stojący, dowiedziawszy się o przybyciu powstańców, kazał otoczyć dom księdza Gnutkiewicza, lecz powstańcy, których miało być 60 pod dowództwem Langego, umknęli zawczasu, zrabowawszy srebro stołowe do 50 r. s. w gotowiźnie i inne rzeczy ogółem wartości do 800 r. s., dając za przyczynę, że ks. Gnutkiewicz nie chciał zapłacić podatku dla tak zwanego rządu narodowego.

Podpułkownik Szulman zdołał pojmać tylko trzech żydów, którzy należeli do wspomnionego hufca powstańców; z tych 1 broniąc się zginął.

Rosya.

Petersburg, 11. września. *(Nowiny dworu.)* Przez najwyższe reskrypta z dnia 30. sierpnia (v. s.), najmiłościwiej mianowani zostali kawalerami orderów: św. Andrzeja Pierwszego Wezwania: jenerał-piechoty, wileński wojenny gubernator i grodzieński, kowieński i miński jenerał-gubernator, dowodzący wojskami w wileńskim wojennym okręgu *Murawiew 2gi*, jenerał-adjutant kijowski wojenny, podolski i wołyński jenerał-gubernator i dowodzący wojskami w kijowskim wojennym okręgu, *Annienkow;* św. Aleksandra Newskiego z brylantami, jenerał-adjutant *Murawiew 1y*.

Przez najwyższe dyplomy z dnia 30. sierpnia (v. s.), najmiłościwiej mianowani zostali kawalerami orderów: Orła białego, jenerał-adjutant, pomocnik kronsztadzkiego wojennego gubernatora w wydziale lądowym *Krzyżanowskij;* św. Stanisława 1ej klasy, jenerał-major, warszawski ober-policmajster *Lewszyn*.

Kronika.

Dnia 15. b. m. pociągiem rannym przywieziono tu z Krakowa pod eskortą wojskową trzech powstańców w uniformach. Dniem wprzódy pociągiem wieczornym odstawiono tu 11 przytrzymanych ochotników powstańczych.

(Rozprawy ostateczne.) Przy rozprawie ostatecznej tutejszego c. k. sądu karnego dn. 14. b. m skazani zostali Jan K. terminator murarski i Michał K. uczeń z gimnazyum, za zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej §. 66 u. k. każdy na 8 dni, a Emil J. terminator od nożownika, już raz karany, na 6 miesięcy więzienia.

— „Goniec“ wczorajszy (nr. 205) donosząc w Kronice czytelnikom swoim o stanie zdrowia owego człowieka, który dnia 21. sierpnia r. b. z powodu napadu na c. k. porucznika komendy placowej na ulicy został aresztowany, powiada, że człowiek ten „według Gazety Lwowskiej miał popełnić zamach na życie“ rzeczonego c. k. oficera. Kronikarz „Gońca“ falszywie tu zacytował „Gazetę Lwowską.“ Donosząc w swoim czasie (w nrze 191 i 192) o owym excesie ulicznym, „Gaz. Lwow.“ nie wyrokowała wcale o zamiarze excedenta, zostawiając orzeczenie w tym względzie władzom sądowym. — W interesie prawdy życzyćby wypadało, ażeby szanowny kronikarz „Gońca“ powołując się w przyszłości na „Gazetę Lwowską“, nie szedł za własną fantazyą lub słabą pamięcią, lecz rzetelnej trzymał się podstawy. Tuszymy, że to skromne życzenie nasze nawet samemu kronikarzowi „Gońca“ nie wyda się przesadnem.

(Uroczystość stuletniej rocznicy koronacyi Najświęt. Panny Maryi w kościele OO. Bernardynów w Rzeszowie) trwała przez 5 dni i zakończyła się nieszporami na dniu 11. b. m. Z wyższego duchowieństwa brali w niej udział Jego Excelencya Arcybiskup lwowski imx. Wierzchlejski, nowo mianowany biskup przemyski imx. Manastyrski, infułaci przemyski i tarnowski imxx. Hoppe i Slusarczyk, prowincyał zakonu bernardyńskiego imx. Mosler, i znaczna liczba kanoników ze wszystkich trzech dyecezyi; w ogóle wynosiła liczba duchowieństwa 143 osób. Ludu zebrało się na tę uroczystość do 80.000, a pomimo takiego natłoku nie wydarzył się przez cały czas uroczystości żaden przypadek.

(Pożary.) Na dniu 8. b. m. pogorzał z niewiadomej przyczyny w Maćkowicach, w obwodzie przemyskim, włościanin Ilko P.; stracił dom mieszkalny, budynki gospodarskie, cały plon tegoroczny i 4 sztuk bydła.

Podobne nieszczęście dokneło także na dniu 5. b. m. włościanina Iwana K. w Hołodówce, w obwodzie samborskim, któremu zgorzał dom z budynkami gospodarskiemi i całym plonem zboża. Szkodę obliczono na 289 zł. w. a.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Bochnia, 10. września. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przeciętne ceny:

	Mec ważył	Przywieziono	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 mec w. a.	
	funtów	meców niż. austr		zł.	c.
Mec pszenicy	85	800	800	3	.
„ żyta	75	500	500	2	10
„ jęczmienia . . .	56	400	400	2	16
„ owsa	51	200	200	1	75
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	.
„ kartofli	.	80	80	.	80

Ostatnia poczta.

Z nad granicy obwodu Żółkiwskiego donoszą nam z dnia 16. b. m., że dowódzca powstańców Ostoja, którego oddział w ostatnich czasach liczył zaledwie 30 jeźdźców, rozpuścił ich, niemając obecnie widoku zebrania znaczniejszego korpusu. Po kilkudniowem błąkaniu się nad granicą garstka ta ukrywszy broń i konie, rozeszła się po tamtej stronie granicy na wszystkie strony.

Kraków, 17. września. *Krak. Ztg.* pisze: W tutejszym dworcu kolei skonfiskowano wczoraj dwie paki z Pesztu, w których miały znajdować się towary rękodzielnicze, a w istocie były rzędy na konie, siodła, i olstra pistoletowe.

Peszt, 16. września. Namiestnik Fml. hrabia Palffy będąc dziś na ćwiczeniach wojskowych w Budzie spadł z konia, i zranił sobie krzyże.

Hermansztad, 16. września. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu krajowego odbyła się debata specyalna nad drugim projektem królewskim. Przyjęto tytuł i pierwsze trzy paragrafy ustawy ze zmianą wyrażenia „języki w kraju używane" na „język krajowy". Nad §. 3 głosowano imiennie.

Berlin, 16. września. *Nordd. Allgem. Ztg.* dowiaduje się, że wszyscy członkowie związku celnego przyrzekli przybyć na konferencye berlińskie. Zdaje się — pisze ten dziennik — jakoby chciano porozumieć się poprzednio w Mnichowie co do polityki jakiej wypadnie trzymać się w Berlinie; to jednak jak łatwo przewidzieć, nie zdoła wpłynąć na postanowienia Prus względem rezultatu kwestyi głównej, to jest francusko pruskiego traktatu handlowego.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. września.

Hotel George: PP. Madejski Leon, z Kijowa. — Wojciechowski Tytus, z Polski. — Zabielski Ign., z Łoszniowa. — Lencewicz Erazm, z Sulimowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. września.

PP. Wiktor Tad., do Świerza. — Kutkowski Zyg., do Czerlan. — Sumowski Adolf, na Wołyń. — Małuja Józef, do Dolhego. — Dąbrowski Jan, do Czortkowa. — Makucki Kaz., do Polski. — Wrodziński Mik., do Warszawy. — Jakubowicz Antoni, do Koczurmik. — Łukasiewicz Kaj., do Kadobestie. — Białobrzeski Stan., do Dziedziłowa. — Smarzewski Franc., do Tarnopola.

TEATR.

Dziś teatr polski: **„Stary Kawaler"**, komedya w 4 aktach przez J. Korzeniowskiego.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. września 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 326.04	+ 8.9	82.0	południowy sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.58	+15 4	61.6	zachodni „	„
10.god.wiecz.	325.93	+11 2	83.6	„ „	„

Wieczór deszcz 0‴90.

Kurs lwowski.

Dnia 17. września.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	$25\frac{1}{2}$	5	30
Dukat cesarski	„ „	5	28	5	$32\frac{1}{2}$
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	10	9	18
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	74	1	76
Talar pruski	„ „	1	66	1	$67\frac{1}{2}$
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—		—	
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	75	30	76	—
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	79	08	79	78
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	74	50	75	13
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	60	83	25
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	199	—	200	50

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 17. września.

	Instytut kupuje zł.	kupuje c.	sprzedaje zł.	sprzedaje c.	Za kupon wypada zł.	c.
Nowe na W. A. oprócz kuponów 100 zlr. po	75	50	76	—	—	$84\frac{4}{9}$
Dawne na M. K. „ „ 100 zlr. po	79	27	79	80	—	$88\frac{2}{3}$

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 17. września.

	zlr.	kr.
5% Metaliki	77	20
5% pożyczka narodowa	83	05
Losy z 1860 roku	99	80
Akcye banku wiedeńskiego	796	—
„ „ kredytowego	191	70
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	10
Dukat pojedyńczy	5	32
Srebro	111	—

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. września.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	73.—	73.10
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	96.—	96 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	83 —	83.10
od kwiet. do paźd. po 5%	83.10	83.20
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	77.25	77.35
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	77.53	77.65
dtto. po $4\frac{1}{2}$%	69.—	69.50
dtto. „ 4%	61.25	61.50
dtto. „ 3%	46.—	46.50
dtto. „ $2\frac{1}{2}$%	38.50	39.50
dtto. „ 1%	15.30	15.40
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	159.50	160.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	157.—	157.50
Przez. do wyl. z r. 1854	95.—	95.50
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	100.—	100.10
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	100.25	100.35
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	72.—	72.50
„ $4\frac{1}{2}$%	69.—	69.50
„ 4%	60.50	61.—
„ $3\frac{1}{2}$%	53.—	53.50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ $2\frac{1}{2}$%	59.—	60.—
„ $2\frac{1}{4}$%	52.—	53 —
„ 2%	47.—	48.—
„ $1\frac{3}{4}$%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	72.—	72.50
„ $4\frac{1}{2}$%	69.—	69.50
„ 4%	60.—	61.—

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	86.—	86.50
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.25	90.75
Morawii	88.50	89.—
Szlaska	88.50	89.—
Styryi	87.25	87.75
Tyrolu	91.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	86.—	88.50
Węgier	76.75	77.25
Obl. ind. po 5proc. za 100 zł. Banatu Tem.	75.—	75.50
Kroacyi i Slawonii	76.25	77.—
Galicyi	74.80	75.—
Siedmiogrodu	74.75	75.25
Bukowina	73.75	74.25
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.75	74.—
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.50	—.—
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	—.—	—.—
„ 4%	60.50	61.—
„ $3\frac{1}{2}$%	—.—	—.—
„ 3%	60.50	61.—
„ $2\frac{1}{2}$%	—.—	—.—
„ 2%	30.—	31.—
„ $1\frac{3}{4}$%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł.	27.—	—.—
„ $2\frac{1}{2}$% „ 100 „	22.50	—.—
„ $2\frac{1}{4}$% „ 100 „	20.25	—.—
„ 2% „ 100 „	18.—	—.—
„ $1\frac{3}{4}$% „ 100 „	15.50	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego	797.—	799.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	192.70	192.80
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	652.—	655.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1680.—	1685.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	186.50	187.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	146.50	147 —
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	126.25	126 50
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	250 —	251.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	199 —	199.50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	685.—	695.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	238.—	240.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	—.—	145.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	432.—	433.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	246.—	248.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	395.—	398.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	398.—	400.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	263.—	265.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	161.25	161.75

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	102.75	103.
10let. „ 1857 po 5%	92.—	92.25
przeznaczone do los. po 5%	—.—	—.—
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	87.40	87.60
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	75.—	75.25

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93.10	93.30
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	88.50	89.—
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	118.50	119.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	116.50	117.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90.50	91.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.50	89.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	80.—	80.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	95.—	95.50
Lloyda za 100 zł.	90.75	91.25
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	95.50	96.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	78.25	78.75
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w. a. (1000 fr.)	75.—	80.—

6. Losy.

(za sztukę.)	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	136.50	136.75
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	92.—	92.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	—.—	114.—
„ „ po 50 zł. m. k.	52.75	5?.25
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	33.75	34.25
Esterhazego po 40 zł. m. k.	94.—	94.50
Salma „ 40 „ „	35.75	36.25
Palfiego „ 40 „ „	36.50	36.75
Clarego „ 40 „ „	33.25	33.75
St. Genois „ 40 „ „	34.25	34.50
Windischgrätza 20 zł. „	20.75	21.25
Waldsteina 20 „	20.—	20.50
Keglevicha 10 „	14.75	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.—	94.10
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.15	94.25
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.10	83.10
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.25	111.30
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr.	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	43.95	43.95
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a.	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	5.32	5.33
dtto. pełnej wagi	5.32	5.33
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.89	8.91
Rosyjski imperyał	9.16	9.18
Talar związkowy	$1.66\frac{1}{2}$	1.67
Srebro	111.—	111.25

Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50c.

Odpowiedzialny Redaktor Adolf Rudyński.

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.